

৬৬২৯
যুগ্ম দেশবন্ধু লাইব্রেরী,
যুগ্ম, কৃষ্ণনগর, নদীয়া।

লেখক

শ্রী বীরেন্দ্রনাথ চক্রবর্তী

সদাশয়

২৬ এপ্রিল

১৯৩৩

লেখন ১৩৩৪ সালে গ্রন্থাকারে প্রকাশিত হয়।

এই গ্রন্থের প্রসঙ্গে রবীন্দ্রনাথ লিখিয়াছেন :

‘জন্মনিতে গিয়ে দেখা গেল, এক উপায় বেরিয়েছে
তাতে হাতেব অক্ষর থেকেই ছাপানো চলে। বিশেষ কালি
দিয়ে লিখতে হয় এলুমিনিয়ামের পাতের উপর, তার
থেকে বিশেষ ছাপার যন্ত্রে ছাপিয়ে নিলেই কম্পোজিটের
শব্দগাপত্র হবার দরকার হয় না। তখন শবীর যথেষ্ট অস্থস্থ,
সেই কারণে সময় যথেষ্ট হাতে ছিল, সেই সুযোগে ইংরেজি
বাংলা এই ছুটকে। লেখাগুলি এলুমিনিয়াম পাতের উপর
লিপিবদ্ধ করতে বসলাম।’

এই উপায়ে যে অল্পসংখ্যক পুস্তক মুদ্রিত হয় অচিরকালের
মধ্যেই তাহা নিঃশেষ হইয়া যায়। এই গ্রন্থের একটি
‘প্রধান মূল্য তাতেব অক্ষরে ব্যক্তিগত পরিচয়ের’; পূর্ব
সংস্করণের অনুরূপ মুদ্রণের অপেক্ষায়, স্বতন্ত্রাকারে ইহার
দ্বিতীয় সংস্করণ এখনো প্রকাশ করা সম্ভব হয় নাই।
রবীন্দ্র-রচনাবলীর ১৪শ খণ্ডে ইহার বাংলা কবিতাগুলি মুদ্রিত
হইয়াছে।

ইতিমধ্যে লেখন গ্রন্থ সংগ্রহ করিতে অনেক আগ্রহ
প্রকাশ করায়, প্রথম সংস্করণের অবশিষ্ট পৃষ্ঠাগুলি লইয়া
এই অসম্পূর্ণ গ্রন্থ প্রকাশিত হইল। ইহাতে মূল গ্রন্থের
কোনো কোনো পৃষ্ঠা নাই। ‘ব্যক্তিগত পরিচয়ের আভাস’
রূপে এই অসম্পূর্ণ সংস্করণও আদরণীয় হইবে এইরূপ
আশা করা যাইতে পারে।

মূলা ছয় টাকা

প্রকাশক শ্রীপুলিনবিহারী সেন,
বিশ্বভারতী । ৬৩ দ্বারকানাথ ঠাকুর লেন । কলিকাতা ৭

মেঘন

যদি আমার হেঁসে
দীপ্ত আলোর ঝলক,
তুচ্ছ ঝাঁক নিম্নীয়ে
উড়িয়ে আলোর ধিকার ॥

যুগী দেশবন্ধু সাহিত্যিক
দুর্গা কুমারস্বামী

My fancies are
specks of "living" light—
twinkling in the dark.

আমার নিম্নে মুখে দখলিত
ঝলক আলোর ফুলে,
চলিত চলিত দেহে যাব তার
চলিত চলিত ভুলে ॥

The same voice murmurs
in these desultory lines
which is born in wayside fancies
letting hasty glances pass by.

প্রাণবন্তি মনে বসে না গলে,
নিরন্তর গনিয়া গলে,
সময় গহন বসে অহে আরে ॥

The butterfly does not count years
but moments
and therefore has enough time.

ହୃଦୟ ଗାନ୍ଧାର କୋଣେ ଏକ ସ୍ବପ୍ନ ମାଣିବି ବାସ,
କୁହାନ୍ତି ଏକେଇ ସୁଖର ଦିବର ଧାମ-ମତ୍ତା ଗଡ଼ା ଗଣା ।

In the drowsy dark caves of the mind
dreams build their nest
with bits of things
dropped from day's caravan.

ଜାଣି କାନ୍ଧବ ବୋଧାନ୍ତି ଏହି କାଳର ମାଣିବି ବାସ
ମାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ନିଜ କ୍ଷୟ ଡାକ ଧାମେ ଧାସ ।
କାନ୍ଧବେ ମୋର ଏହି ଧାମେ ହାଲୁକା କଥାବ ମୋର
ହାତର ଡାକ ଧାମେ ମୋର କାନ୍ଧବେ ମୋର ଧାମେ ॥

my words that are slight
may lightly dance upon time's waves
while my works heavy with import sink.

ସମସ୍ତ ମି ଶୁଣି ହୃଦୟ ଧନ
ହୃଦୟ କଥା ଧନ ଧରଣେ ନାହିଁ ।
ନାହିଁ କାନ୍ଧବ ଜାଣି କାଳର ଧନ,
ଧନ କାଳର ଧାମେ ମୋର ଧାମେ ॥

Spring scatters the petals of flowers
that are not for the fruits of the future
but for the moment's whim.

ଅମିତ୍ ଦିବ୍ୟ ଯେହୁ ଶିଶୁ
 ଯେହୁେ ଶାନ୍ତ-ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ,
 ଶିଶୁଟି ମତେ ଶିଶୁଟି ଆସେ
 କାନ୍ଦେ ହେଉ ମୁକତ ବନ୍ଧୁ ॥

There smiles the Divine Child
 among his playthings of unmeaning clouds
 and ephemeral lights and shadows.

କେ ମେ ଶାନ୍ତ ଶିଶୁ,
 ଶିଶୁ ମେ ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ,
 କାଳେ ମୁଁ ମୁଁ ମୁଁ ମୁଁ ମୁଁ ମୁଁ ମୁଁ
 ଏ ଶିଶୁଟି ଆସେ ॥

clouds are hills in vapour,
 hills are clouds in stone,—
 a phantasy in time's dream.

କାଳ ଆସେ ମେ ଦିବ୍ୟ ଶିଶୁ
 ଶିଶୁ ହେଉ ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ,
 ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ ଶିଶୁଟି ଆସେ
 ଏ ଶିଶୁଟି ଆସେ ॥

While God waits for his temple
 to be built of love
 men bring stones.

ଜିଆରେ ବହିନ
ମାତୁଆ,

"ତୋମାରେ ତୋ ବାଣି
ମାତୁଆ ।"

ଧେନି ଜିନିତେ ଜାହିନ ଜିନିତେ
ନିବେଗେନ ଦାବୀ-
ମାତୁଆ ॥

Wind tries to take flame by storm
only to blow her out.

ଦୁଇ ଦ୍ଵୀପ୍ତ ଓଡ଼ି ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ
ଅମୁଦ୍ଧ ବାଣି ଦାବ
ଅଗ୍ନି ଲୋକେ ଅମୁଦ୍ଧ ଲୋକେ ॥

The two separated shores mingle their voices
in a song of unfathomed tears,

ଓଡ଼ି ଦିନ କାଳେନ ଦାବି
ଅମୁଦ୍ଧ ଲୋକେ

ଆମେ ତୋ ଓଡ଼ି ଦିନ
ଅମୁଦ୍ଧ ଲୋକେ ॥

God among stars waits for man to light
his lamps.

ફીણેરં મધ્ય કિંચિદ, હૂમ,
 મનાર મૂકિર ।
 પ્રેમ મે તર વિદ્યમ હૂમ
 કિંચિત્ કાકિર ॥

Flower, have pity for the worm,
 it is not a bee,
 its love is a blunder and burden,
 મહિરં પ્રદીપ મહિરિમરં પ્રવરના નાં ભસ,
 કાકિરં વિદ્યમ હૂમ મનાર કોર ॥

The lamp waits through the long day of neglect
 for the flame's kiss in the night.

દિવસે કોરે પ્રેમ કોના ઇનકાર,
 મહિરં મે તર કિંચિત્ કાકિરં મિત્ર કોર ॥

Day's pain muffled by its own glare
 burns among stars in the night.

મનાર કાકિરં પ્રદીપ તર વેશુર મહિરં કિંચિત્ ।
 મિત્ર તર મૂકિર કોર ॥

My untuned strings beg for music
 in their anguished cry of shame.

ସୂର୍ଯ୍ୟ (୧୫୫୫) ୬ (୧୫୫୫) ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ହୁସୂରଗର, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।

ନିହତ ସ୍ଥାୟୀ ନିବିଡ଼ତ୍ୱାନ୍ ନିବ ନିବିଡ଼ତ୍ୱ ମଧ୍ୟ
କଥାହିନ ଯୁଗ ଯୁଗ ଯୁଗ ଯୁଗ ॥

In the shady depth of life are the lonely nests
of unutterable pains.

ଆଲୋକ ସହ ଆଲୋକେଶ ଆଲୋକେଶ ଆଲୋକେଶ,
ସୃଷ୍ଟି ଗର୍ଭେ ଯେ ॥

Light accepts Darkness for his spouse
for the sake of creation.

ଆଲୋକେଶ ସୃଷ୍ଟି ହେଉ ଚିତ୍ତ ଚିତ୍ତ ଚିତ୍ତ ଚିତ୍ତ,
ହୃଦୟ ଗର୍ଭେ ଯେ ॥

The picture — a memory of light
treasured by the shadow.

ସୁଖ ସୁଖ ସହ ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ
ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ ।
ସୁଖେଶ-ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ
ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ ସୁଖେଶ ॥

In the bounteous time of roses
love is wine.

It is food in the famished hour
when the petals are shed.

ଯେ ସମୁଦ୍ରରେ ବିସାଦର ଲାଗୁ ଦିଅ
 ତୁମାରୁ ଚାହିଁବି କିଛି ସାବଧାନି ।
 ବିଚିତ୍ର ଓଡ଼ିଆର ଡାକରା ଡାକେ ମନି
 ହୁଏତ ସମୁଦ୍ରରେ ଡାକେ ଡାକେ ଡାକେ ॥

The sea of danger, doubt and denial
 around men's little island of certainty
 challenges him across into the unknown.

ମରାମର ନରମ ନିଆର ଚାନ୍ଦ
 ନରମର ସାମୁଦ୍ର ନୂତନ ସୁନ୍ଦର ନାହିଁ ॥

The same sun is newly born in new lands
 in a ring of endless dawns.

ଚୌନାହିଁ ଯେ ହୃଦୟ ଧୂଳିର ସାଗର,
 ସାଗରର ସାମୁଦ୍ରରେ ଯାହା ଡାକେ ॥

The glow worm while exploring the dust
 never knows that the stars are in the sky.

ସାଗର ଚାହିଁବି
 ସାଗର ଚାହିଁବି ଧୂଳିର ସାଗରରେ ।
 ସାଗର ଚାହିଁବି ଧୂଳିର ସାଗରରେ ॥

God honours me when I work,
 he loves me when I sing.

ଏକଟି ଫୁଲ ଦାନି
 ଏକେହିନୁ ଦିବ ଦାନି,
 ହାଏ ତୁମି ତାତ ଅମଳୁ ଚନ୍ଦ୍ରାମି,
 ନାତ, ତାହି ନାତ ତୁମି ॥

I came to offer thee a flower,
 but Thou must have all my garden.
 It is thine.

ଚନ୍ଦ୍ର, ତୁମି ଏକାକି ହେବା
 ଚାହୁଁ ହୁଏ ନାହିଁ ତୁମି ।
 ଏକେ ଯଦି ତାତ ଶୀତଳ ନାମା
 ଏକଟି ଫୁଲ ତୁମି ॥

Spring in pity for the desolate branch
 left one fluttering kiss in a solitary leaf.

ତାହା ଫୁଲ ତାହା ଚନ୍ଦ୍ର ନାମା
 ଚାହୁଁ ହୁଏ ନାହିଁ ତୁମି ।
 "ତାହା ତାହା ଚନ୍ଦ୍ର ନାମା"
 ଚାହୁଁ ହୁଏ ନାହିଁ ତୁମି ॥

While the Rose said to the Sun
 "I shall ever remember thee"
 her petals fell to the dust.

ସମସ୍ତେ କହୁଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ କହୁଛନ୍ତି, ଏହାକି ସତ୍ୟ ହେବ ।
 ମୁଁ କାହିଁକି ନିଜେ ଯାହା କହୁଛି ସେଇକି କହୁଛି ॥

The world ever knows

that the few are more than the many.

ସତ୍ୟ ହେଉ ନାହିଁ କି ନାହିଁ କି ନାହିଁ କି ନାହିଁ
 କି ନାହିଁ କି ନାହିଁ କି ନାହିଁ କି ନାହିଁ ॥

Truth smiles in beauty when she beholds her face
 in a perfect mirror.

ସତ୍ୟ କାହିଁକି କାହିଁକି କାହିଁକି କାହିଁକି
 ନା-କାହିଁକି କାହିଁକି କାହିଁକି କାହିଁକି ॥

I see an unseen kiss from the sky
 in its response in my rose.

କିଛି କିଛି କିଛି କିଛି କିଛି,
 କିଛି କିଛି, କିଛି କିଛି କିଛି ॥

In the swelling pride of itself
 the bubble doubts the truth of the sea
 and laughs and bursts into emptiness.

विह प्रदीप क्षुब्ध दिग्भङ्गति
मिलक भुक्ति विह्वलशैव भक्ति ॥

Thou hast left thy memory as a flame
to my lonely lamp of separation.

मेरे हृदय विनाश कर
अभीष्ट है न भूल ।
झूलते हुए विमोह उठ
हृदय दिन तेरा ॥

My clouds sorrowing in the dark
forget that they themselves
have hidden the sun.

छिन्नबाल धार उठ "मात्र" नान विह्वल भक्त
मात्र भक्त नान अमल भक्त भक्त ॥

Man discovers his own wealth
when God comes to ask gifts of him.

अभीष्ट नान भक्त भक्त भक्त भक्त ।
अभीष्ट नान भक्त भक्त भक्त भक्त ॥

The reed waits for his Master's breath,
Master goes seeking for his reed.

The morning star whispers to Dawn:

"Tell me that you are only for me."

"Yes", she answers, "and also
only for that nameless flower."

ଆମେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି କହୁଛୁ,

ହେଉଛି କିଛି ନାମହୀନ ଫୁଲ

ଆମେ ମଧ୍ୟ ତାହା ପାଇଁ ॥

The ~~earth~~ sky remains infinitely vacant
for earth to build there its heaven
with dreams.

ସ୍ୱର୍ଗର ସ୍ଥାନ ସେହିପରି ନାହିଁ ପୃଥିବୀ, ନାହିଁ ତାର ମନ,
ପୃଥିବୀ ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ଆକାଶର କିଛି ବିଚାର ।
ସେହିପରି ଶାନ୍ତିରାଜ୍ୟ ଆମେ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ପାଇଁ,
ଆମେ ମଧ୍ୟ ତାହା ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ନିମ୍ନ ॥

Beauty smiles in the confinement of the bud,
in the heart of a sweet incompleteness.

ସୁନ୍ଦରତା ସେହିପରି,

ସମାପ୍ତତା ସେହିପରି ନାହିଁ କିଛି ଉଚ୍ଚ

ସୁନ୍ଦରତା ନିମ୍ନରେ ॥

Leaves are masses of silence
round flowers which are their words.

ମିତ୍ର ମତ୍ତ ମନୁଷ୍ୟେ ମିତ୍ରା ମନ୍ଦି ଅନ୍ୟ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ତାହା ତାହା ମନୁଷ୍ୟେ ହେ ॥

Let the evening forgive the mistakes of the day
and thus win peace for herself.

ଅନ୍ୟତ୍ରାୟେ ମିତ୍ର ମତ୍ତ ମନୁଷ୍ୟେ
ମିତ୍ରା ମନ୍ଦି ଅନ୍ୟ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ ॥

Love attracts and unites,
Power binds with chains.

ମହାତ୍ମା ହେ
ମହାତ୍ମା ହେ ॥

ମେ ମିତ୍ରା
ମହାତ୍ମା ହେ ॥

The tree bears its thousand years
as one large majestic moment.

ମହାତ୍ମା ହେ
ମହାତ୍ମା ହେ ॥

My offerings are not for the temple
at the end of the road,
but for the wayside shrines
that surprise me at every bend.

ପ୍ରଥମ ଯେଦିନ ପ୍ରଥମ କାଗିରୀ
ଫୁଲୁଷମନ

ଯେଦିନ ଯେତେ ଅନ୍ଧାର ମାରିବ
ସିନ୍ଧୁକୁଳ ॥

The first flower that blossomed on this earth
was an invitation to me to sing.

ହିତେଶ୍ୱରୀ ସ୍ୱାଧୀନ ଅନ୍ଧାର ଯେ
ପ୍ରଥମେ ମୋ ଗଳି ଯେତେ ଖିନ୍ନ ॥

The world suffers most from the disinterested
tyranny of its well-wisher.

କିନ୍ତୁ ଯେତେ ଅନ୍ଧାର ଯେତେ ଅନ୍ଧାର ଯେତେ
ସିନ୍ଧୁ ଯେତେ ଅନ୍ଧାର ଯେତେ ଅନ୍ଧାର ଯେତେ ଅନ୍ଧାର ॥

The world is the ever-changing foam
that floats on the surface of a sea of silence.

ନବ-ଜନ୍ମେ ଯେତେ ଅନ୍ଧାର ଯେତେ ଅନ୍ଧାର
ତଥାପି ଯେତେ ଅନ୍ଧାର ଯେତେ ଅନ୍ଧାର ॥

We gain freedom when we have paid
the full price for our right to live.

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେଶବନ୍ଧୁ ଜାତିଦେବତା ।
ରବୀ, ବ୍ରହ୍ମନଗର, ନନ୍ଦିଝା ।

ମାୟାଟି ଶକ୍ତି ମାୟାଟି ଶକ୍ତିଟି ମାୟାହୀନତାଟି,
ମାୟାଟି ଅବଶ୍ୟକତାଟିଟି ଅବଶ୍ୟକତାଟି ॥

The clumsiness of power spoils the key
and uses the pickaxe.

ଶକ୍ତି ମାୟାଟି ଅବଶ୍ୟକତାଟି
ଅବଶ୍ୟକତାଟି ଅବଶ୍ୟକତାଟି
ଅବଶ୍ୟକତାଟି ଅବଶ୍ୟକତାଟି
ଅବଶ୍ୟକତାଟି ଅବଶ୍ୟକତାଟି ॥

Birth is from the mystery of night
into the greater mystery of day.

ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ନିତ
ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ନିତ
ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ନିତ ॥

Migratory songs from my heart are on wings
seeking their nests in love's voice in thee.

ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ନିତ
ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ନିତ
ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ନିତ
ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ମାୟାଟି ନିତ ॥

Four moments' careless gifts,
like the meteors of an autumn night
catch fire in the depth of my being.

ଯେବେ କାଗଜର ଯେନାର ନିକଟ ଯେଉଁ ଯାଏ ସେଇ
ସହିଯାଏ ସମସ୍ତ ଅକାଳ ଦିବସ ଅନଳ ଯେନାର ଶେଷ ॥
My paper boats sail away in play
with the burden of my idle hours.

ଅକାଳ ଧନ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆମେ କିନ୍ତୁ ଆସିନା ଯାଏ
ସିନ୍ଧୁ ଧନ ଦୂର ଯାଏ ।
ଆମେ କିନ୍ତୁ ଧନ ଯନ୍ତ୍ରଣା, କିନ୍ତୁ ନା ବିଚାର କର,
ଯେବେ ନାମ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ॥

Spring hesitates at winter's door,
but the flower rashly runs out to him
and meets her doom.

ହେ ଶ୍ରୀମତୀ, ଧନ ଯନ୍ତ୍ରଣା କିନ୍ତୁ ଯେ ଅଜ୍ଞାନ କାଳେ,
କାଳିନ କାଳିନି ଯାଏ ।

ହେ ଶ୍ରୀମତୀ, କିନ୍ତୁ କାଳିନି ଆସାତ ଧନ ନିର୍ବିତ ବାହା
କିନ୍ତୁ ବାହା ଧନ ॥

Love punishes when it forgives
and the injured beauty by its awful silence.

କିନ୍ତୁ ଧନ ବିଷୟ ଧନେ ନୂତନ ଧନ କିନ୍ତୁ ।
ଧନେ ଅନାଧିକାରୀ ଆମେ ଅଧିକାରୀ ନୁହେଁ ॥

God's world is ever renewed by death
a Titan's ever crushed by its own existence.

ହୁଏ ଖଲୁ ଆତ୍ମନିକ, ମୁଖି ମେହି ଅତି ମୁକତନ,
ଆଦିମ ବୀରୁ ଯତ୍ନ ମେହି ଆଜି ଶବ୍ଦିମ୍ବର ହେନ ॥

The tree is of today, the flower is old.
She brings with her the message
of the immemorial seed.

ହୁଏ ଖଲୁ ମେ ବୁଡ଼ି ବୁଡ଼ି ଯାଏ ଆଜି ଆଶା ମାତ
ମୁକତନ ମେହି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ॥

My love of today finds herself homeless
in the deserted nest of the yesterday's love.

ଆଜି ଖଲୁ ମେ ଦିଏ ମୋର ଆଶା
ମୁକତନ ମେହି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ॥

Each rose that comes brings me greetings
from the Rose of an eternal spring.

ହୁଏ ଖଲୁ ଆଜି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି
ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ଶବ୍ଦି ॥

The fire of pain traces for my soul
a luminous path across her sorrow.

କେବେ ଯାଏ ଯାଏ ଏକା ଭୂମି
 ଆକାଶର ନିମିତ୍ତାୟ ବାବୁ ହୋଇଲା ଧାବୁ ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ ।
 ବଲେ ବଲେ ଚାଟାଲେ ଚାଟାଲେ
 ଚଳାଏ ଆଧାମ ବାବୁ କିହବିଧା ଡିଡ଼ି ଶାଲ ଶାଲ ॥

Since thou hast vanished from my reach
I feel that the sky carries an impalpable touch
in its blueness,
and the wind the invisible image of a movement
among the restless grass

ક્રિષ્ણ પ્રણ પ્રણ ઔંકારે કાલે મજાલે શિવપ્રભાવિ
ભગવતિ મૂળ મહાકવિ પ્રણે મિત્રાચાર્યના ટાંચિ ॥

Dawn plays her lute before the gate of darkness
till the sun comes out and sees her vanish.

শিখির গর্ভে গুরু জানে
 বিদ্যুৎকণা আসন বুকের মাঝখানে ॥

The dewdrop knows the sun only within its own tiny orb.

ଆମର ଅଳ୍ପ ବିଜ୍ଞାନର ଆଡ଼େ
ଏକ ଦିନିକି ଚନ୍ଦ୍ର ଯିବା ଆଡ଼େ ॥

The desert is imprisoned in the wall
of its unbounded barrenness.

ସୂକ୍ଷ୍ମ ଓ ଶୁଭ୍ର ସୂକ୍ଷ୍ମ ଶିଖର ଓ ତୁଳା;
ସୁଲିଖିତ ହେଉ ଧୂଳି ଧୂଳି ॥

The earth's sacrificial fire flames up in her trees
scattering sparks in flowers.

ଧୂଳି ଧୂଳି ଦିଶୁଅଛି ସମସ୍ତ
ଆକାଶ ଧୂଳିର ଗଳ୍ପ ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ॥

The sky tells its beads all night
on the countless stars
in memory of the sun.

ଦିନ ଦିନ ଧୂଳି ଧୂଳି ଦିନ ଦିନ ଧୂଳି ଧୂଳି ॥
ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ॥

My work is rewarded in daily wages,
I wait for my own final value in love.

ଧୂଳି ଧୂଳି ଦିନ ଦିନ ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ॥
ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ॥

ଆକାଶର ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ॥
ଧୂଳି ଧୂଳି ଧୂଳି ॥

The darkness of night is in harmony with day, -
the morning of mist discordant.

ଜିନିଷ ମାତ୍ରକୁ ମନେ ପଡ଼ିବ ତେଣୁ
“ମନେ ମନେ, ତାହା ମନେ ମନେ କାହାର ନାହିଁ?”

An unknown flower in a strange land
speaks to the poet:

"Are we not of the same soil, my lover?"

ସୁନ୍ଦର ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ମନେ
କାହାର କାହାର ନାହିଁ
ଶୁଣି ତାହା ମନେ ମନେ କାହାର
ଶୁଣି ମନେ ମନେ କାହାର ॥

The worm thinks it strange and foolish
that man does not eat his books.

କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର ?
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର ?

The greed for fruit misses the flower.

କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର ?
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର ?

The clouded sky today bears the vision
of a divine shadow of sadness
on the forehead of brooding eternity.

ସୂର୍ଯ୍ୟ ମେଘଦୂତ କବି-ମହାଶୟୀ
ସୂର୍ଯ୍ୟ, କୁମାରନାଥ, ନାମ ୧୦୦

ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟେ ଏହି କବିତା ରଚନା,
ଆଜିର ଦିନର ଏହି ସ୍ଥିତିର ସମ୍ବନ୍ଧ କରନ୍ତୁ ॥

Flushed with the glow of sunset
earth seems like a ripe fruit
ready to be harvested by night.

ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟେ
ଭୂମି ସମୟେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ସମୟେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ସମୟେ ॥

The butterfly has the leisure
to love the lotus,
not the bee busily storing honey.

ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟେ
ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟେ
ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟେ ॥

The mist weaves her net round the morning
captivates him and makes him blind.

ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟେ
ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟେ
ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟେ ॥

ଅଜାଣା ଧୂଳିର ଗନ୍ଧର ମତ
ତାହାର ହାସିତି, ଯିଏ,
ସରଳ, ସୁର, ବି ଅନିବୃତ୍ତନୀୟ ॥

Your smile, love,
like the smell of a strange flower,
seems simple
and yet inexplicable.

ହୃଦୟ ଧଡ଼ି ଧଡ଼ି ବିକାଶ ହୁଏ,
ସମାପ୍ତି ଶୁଣି ଘାଟି ଡାକି ଧାନ୍ୟ ॥

Death laughs when we exaggerate
the merit of the dead,
for it swells his store
with more than he can claim.

ଆଗର ଡାକି ଆଗର ଡାକି ଧାନ୍ୟ
ଶିଖର ଧାନ୍ୟ ଧାନ୍ୟ ଧାନ୍ୟ ଧାନ୍ୟ ॥

The sigh of the shore follows in vain
the breeze that hastens the ship
across the sea.

ଅଜାଣା ଧୂଳିର ଗନ୍ଧର ମତ
ତାହାର ହାସିତି, ଯିଏ, ସରଳ, ସୁର, ବି ଅନିବୃତ୍ତନୀୟ ॥

Truth loves its limits,
for there she meets the beautiful.

ନିର୍ବାକ ସତ୍ତା ଯେ ନବନବ ସୁନ୍ଦରତା ମାନ୍ତି,
ସାକ୍ଷୀ ସୁନ୍ଦରତା ମାନ୍ତି ତାହା ମାନ୍ତି ମାନ୍ତି ।
ଓଁକାର ଅକ୍ଷର ମୁଖ, ବିଚାର, ତାହା ମାନ୍ତି ମାନ୍ତି,
ନିଜେ ମୁଣ୍ଡେ ତା, ଶାନ୍ତ ତା, ତାହା ମାନ୍ତି ମାନ୍ତି ॥

The Eternal Dancer dances
in the flower in spring,
in the harvest in autumn,
in thy limbs, my child,
in thy thoughts and dreams.

ଦିନ ଯେ ତା ଆକାଶସିନ୍ଧୁ
ନିଜେ ତାହା ନିଜେ—
ନିର୍ବାକମେ ମୁଖ ଓଁକାର ତା ॥

Day offers to the silence of stars
his golden lute to be tuned
for the endless light.

ଓଁକାର ତାହା ମାନ୍ତି
ତାହା ଓଁକାର ମାନ୍ତି ନା ଓଁକାର "ଆକାଶ" ମାନ୍ତି ତାହା ॥
Faith is the bird that feels the light
and sings when the dawn is still dark.

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ଦିନେ ମାତ୍ର ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହେଲା ନେଇ ତାର
ନୟନେ ମୋ ମନେ ମାୟା ରାଜ ।

ମାୟା ରାଜ ମୋ ମନେ ମାୟା ରାଜ
ମାୟା ରାଜ ମୋ ମନେ ମାୟା ରାଜ
ମାୟା ରାଜ ମୋ ମନେ ମାୟା ରାଜ
ମାୟା ରାଜ ମୋ ମନେ ମାୟା ରାଜ ॥

The day's cup that I have emptied
I bring to thee, Night,
to be cleaned with thy cool darkness
for a new morning's festival.

ଦିନେ ଶେଷ ହୋଇ ଶେଷ ହେବ
ରାତି ନାହିଁ,
ରାତିର ଶେଷ ମୋ ମନେ
ରାତିର ଶେଷ ॥

Let my love feel its strength
in the service of day,
its peace in the union of night.

ଆମର ମୋ ମନେ ମୋ
ଦିନେ ମୋ ମନେ ମୋ
ରାତିର ଶେଷ ମୋ ମନେ
ରାତିର ଶେଷ ମୋ ମନେ ॥

Stars of night are the memorials for me
of my day's faded flowers.

ଶୁଣିବୁ ମୁଁ, ମୁଁ ଶୁଣିବୁ, ତୁ
 କି କହୁଛୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ
 କି କହୁଛୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ
 କି କହୁଛୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ ॥

Open thy door to that which must go,
 for the less becomes unseemly when
 obstructed.

ଶୁଣିବୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ ମୁଁ
 କି କହୁଛୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ
 "କି କହୁଛୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ"
 କି କହୁଛୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ
 ଶୁଣିବୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ ମୁଁ
 କି କହୁଛୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ
 କି କହୁଛୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ
 କି କହୁଛୁ ମୁଁ କି କହୁଛୁ ॥

The shore whispers to the sea:
 "Write to me what thy waves struggles
 to say."
 The sea writes in foam again and again
 and wipes off the lines
 in a bristling despair.

ମୁହାଁରା ଶାନ୍ତି ଯା ବିଛି ଦିନ
 ଛିଟକାଲେକ ଦିନ
 ନୂତନ, କୁସୁମ ଏକାକି ତାହା
 କବିତା ଆହୁତ ॥

*My new love comes bringing to me
 the eternal wealth of the old.*

ସିନାମ ବିନାଶିତ ଦିନୀ ଆସିଛି
 ଛାନ୍ଦେ କେବଳ ଜାଣା,
 କାଳେ କଥା ନାହିଁ, କୁସୁମ ଶେଷ ହୋଇ ॥

*The earth gazes at the moon and wonders
 that he should have all his music
 in his smile.*

କୃଷ୍ଣ ହାତ କେଉଁ ଆସି ନା ନିଶା ଯାଉ ତାହା
 କିଏ କିଏ ନିଶା କିଛି ନିଶାକିଛି କାହିଁକି ॥

*The centre is still and silent
 in the heart of an eternal dance
 of circles.*

ଦିଶାରେ ଦିଶା କୁସୁମ ଆସୁ ତନ
 ବାତ ଦିଶା ଆଲୋ ଦେଖ ।
 କେଉଁକି କୁସୁମ କାନ୍ଦୁ କୁସୁମ ॥

The judge thinks that he is just
when he compares the oil of another's lamp
with the light of his own.

ମିତ୍ର ବାହୁଳ୍ୟେ ନିଜେ ଚନ୍ଦ୍ର, ତହିଁ
ତାର ତାହା ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ।
ସମସ୍ତେ ନିଜେ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର
କାହାଣୀ ତାହା ଚନ୍ଦ୍ର ॥

Its store of snow is the hill's own burden,
its outpouring of streams
is borne by all the world.

ଶୁଣ- ଶୁଣେ ଶୁଣେ ଶୁଣେ
କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ
କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ
କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ॥

Let your love see me
even through the barrier of nearness.

ତୁ ତୁ ମୋ ମୋ ହୃଦୟ ମୋ ଆଗରେ ଥାଏ —
"ମୋ ମୋ ହୃଦୟ ।"

I hear the prayer to the sun
from the myriad buds in the forest:
"Open our eyes."

ସିଂହାର ସାହିବ ତଳ ବନ୍ଦୀ ହେବ ମ-ଆରମ୍ଭ ଆହ
 ବାଟିଆତା ହେବ ମୋର ବଳ ମଳ ମୋର ଆହ।
 ବାଟିଆତା ମୁକ୍ତିର ମଳ ହେବି ମୋର ମାନିକ ସାହିବ,
 ସିଂହାର ମାହିବ ମୁଁ ମେ ନିଲୋ ମାହିବ ନାହିବ ॥

ସିଂହାର ମୋରମୋର ମାହିବ ତୁ
 ମୁକ୍ତିର ମୋରମୋ ମିଳି ମିଳାହିବୁ ତୁ ।
 ମହି ବାଟି ମାହି ମୋ ମୋର ମୋର ମୋର
 ତୁଳି ମିଳି ତୋରମୋ ମୋର ମୋର ॥

ସିଂହାର ମୋରମୋ ମୋର ମୋର ମୋର
 ହେବ ମୋ ହେବ
 ମୋରମୋ ମୋରମୋ ମୋର ହେବ ମୋର
 ମୋରମୋ ମୋର ।
 ମୋରମୋ ମୋରମୋ ମୋରମୋ ମୋରମୋ ମୋର
 ମୋର ହେବ ମୋ ମୋ ମୋରମୋ ମୋରମୋ ମୋର ॥

ମୋରମୋ ମୋରମୋ
 ମୋରମୋ ମୋରମୋ ।
 ମୋରମୋ ମୋରମୋ ମୋରମୋ
 ମୋରମୋ ମୋରମୋ ମୋରମୋ
 ମୋରମୋ ମୋର ॥

ଦୀବର ମାତର ମାବର ମାତର
 ମୁଦିତର ମୁଦିତ ମାବ ।
 ମାବର ମାବର ମାବର ମାବ
 ମୁଦିତର ମୁଦିତ ମାବ ।
 ମାବର ମାବର ମାବର ମାବ
 ମୁଦିତର ମୁଦିତ ମାବ,
 ମାବର ମାବର ମାବର
 ମାବର ମାବର ମାବର ॥

ମାବର ମାବର ମାବର ମାବ
 ମାବର ମାବର ମାବ,
 ମାବର ମାବର ମାବର ମାବ
 ମାବର ମାବର ମାବ ॥

ମାବର ମାବର ମାବର ମାବ
 ମାବର ମାବର ମାବର ମାବ ॥

ମାବର ମାବର ମାବର ମାବ
 ମାବର ମାବର ମାବର ।
 ମାବର ମାବର ମାବର ମାବ
 ମାବର ମାବର ମାବର
 ମାବର ମାବର ମାବର ॥

મજાણ પ્રદીપ ભાઈ મારાં જાણે
રહ્યું નમસ્કારે ॥

નિમિત્તેન માતા માતા મારાં જાણે-મુજીએ
નિમિત્તેન માતા, - તુ નિમિત્તેન માતા-મુજીએ
માર જાણે જિજીવે; મનિમાતા મારાં જાણે
માર, તુ નારે ભાઈ, વિજી નારે પ્રતિભાવ માણ ॥

મદિમ પદારે મારાં જાણે માતા
મારે ભાઈ માતા પ્રદીપ મારે ભાઈ ॥

માર-માર પૂજા માતાના મારે ભાઈ -
માર માર નારે પ્રતિભાવ ॥

માર માર, કુમાર-માર
મારે જિ જીવે ?
મારે માર કુમાર મારે
કુમારે જીવે ॥

માર માર, તુ માતાના માતા
મારે માર માતા માતા
માર મારે ભાઈ માતા
મારે માતા પ્રતિભાવ માતા ॥

કામિયન રહેતા આગિલ, વધુ,
ફોલર કાગરો,
કામિયન-સૂક્ષ્મ વિશિષ્ટ પણ
ઉઘાડ રહ્યા રહ્યા ॥

- ડાહ્યા રહેતા મોઢા,
મીઠા-મરવર આગી,
ડાહ્યા કામિયન આગામી સંજોગે આવે.
ફોલર મરવર મરવર
નહોતી લીધા મરવર,
રહ્યા, મરવર મરવર મરવર આવે ॥

કામિયન-મિત્ર રહ્યા-મરવર
મરવર મરવર રહ્યા.
કામિયન મરવર મરવર મરવર
મરવર મરવર મરવર રહ્યા ॥

કામિયન મરવર મરવર
મરવર મરવર મરવર
કામિયન મરવર મરવર
મરવર મરવર મરવર ॥

કામિયન મરવર મરવર મરવર મરવર મરવર
મરવર મરવર મરવર મરવર મરવર મરવર ॥

જોયેત આપણે અપણે આજે
 એક વાદિ આજે પૂજા ।
 જોયે, ગળા મિત્ર, યજ્ઞ આજે મારું,
 પૂજા પૂજા પૂજા વિગાં પૂજા ॥

જેવું જેવું જેવું એક વાદાવાપ
 મુદિત પ્રતિજ્ઞાપણ
 નિશિત આજે નિશિત મીનાપ
 શી વાદાપ શી વાદાપ ॥

જોયે જાણે નિશિત આજે
 વાદાપ વાદાપ વાદાપ આજે ॥

ગળા જેવી પૂજા એક વન-વિહારિની,
 આપણે પૂજા વાદાપ "આપણે જાણે ॥"

વેનિય પ્રાણાપ વિશ્વમુદિત ગળા
 વસ્તુજાણ વાદાપ વાદાપ ।
 વાદાપ વાદાપ એક વાદાપ વિશ્વ વાદા
 વાદા વિશ્વ વાદાપ વાદાપ વાદા ॥

નિશિત પૂજાપ વાદાપ
 વાદાપ વાદાપ વાદાપ વાદાપ ॥

હોરોદિનું મન મનિ નાલો મર ગણ,
 મનિત મનિત રાત રાત પાપ આણ,
 રાહિત રાહિત રિહુ ના મારેનું લાલું।
 આજ રૂઝિલાલ, પદિ ના યાદિયે જાહે
 ગરબે તો પ્રજાનાર મર-રિહુ મારું;
 મિત્રોં ગણાયે યદ્યપ, મંચિયાં ના મંત્રે ॥

ગામારે ડૂલિતે મોરે રાંભ ના પે જાતિ,
 એ મગરે જાણે ગાદે નાદે જાણે જાતિ।
 પ્રાણિ ગાદે દીવ નાદે, હુમ નાદે જાતિ,
 પડગાર મર, ગાડ પાદેલેલ જિવિ ॥

જોરે રાતે નીમાસામ જાલે જાલો મોર,
 પિતે પિતે પ્રજામોલો મર ગાદે જાલ।
 રિહુરે નાદે પે રાંભ એ રૂંકેલે જાલ,
 પા'રિહુ મારામા મારે ગાતમાત માર ॥

ગામારે, પ્રિયે, દુખ્યે દિયે
 જાનિ હુડ જાનિ વિ।
 મરુત જાણે જાલો વિ પ્રજિયાનિની ॥

મિત્રિ, ગામારે મંચિયે જાલે, પ્રાણવ જાલ જિન,
 ગાડ ગાલે રાંભ રિ વિદિયાનિની ॥

ହୃଦୟେ ମାୟା ଶକ୍ତିର ଦୃଢ଼ିତା
 ହୃଦୟେ ଆତ୍ମା ଓହ୍ଲେ !
 ହୃଦୟେ ହୃଦୟେ ହୃଦୟେ
 ହୃଦୟେ ହୃଦୟେ ହୃଦୟେ ॥

ମନେ ମନେ ମୋର ମନେ ମନେ,
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ।
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ॥

ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ॥

ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ,
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ।
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ,
 ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ମନେ ॥

leave out my name from the gift
 if it be a burden
 but keep my song.

Memory, the priestess,
 kills the present
 and offers its heart to the shrine
 of the dead past.

My mind starts up at some flash on the flow
 of its thoughts
 like a brook at a sudden liquid notes
 of its own
 that is never repeated.

In the mountain, stillness surges up
 to explore its own height;
 in the lake movement stands still
 to contemplate its own depth.

The departing night's one kiss
 on the closed eyes of morning
 glows in the star of dawn.

ସୂର୍ଯ୍ୟ ମେଘମୟ ସୁଖପ୍ରଦାୟ
ସୁଗନ୍ଧ, କୁସୁମଗନ୍ଧ, ବନି, ଯା ।

The lonely light of the sky comes through
the window
and borrows the music of joy and sadness
from my life.

Sorrow that has lost its memory
is like the dumb dark hours
that have no bird songs
but only the cricket's chirp.

Bigotry tries ^{to keep} truth safe in its hand
with a grip that kills it.

God seeks comrades and claims love,
the Devil seeks slaves and claims obedience

The soil in return for her service
Keeps the tree tied to her
the sky leaves it free.

The immortal, like a jewel,
does not boast of a large surface in years
but of a shining point in a moment.

The child ever dwells in the mystery
of an ageless time
unobscured by the dust of history.

There is a light laughter in the steps of creation
that carries it swiftly across time.

When peace is active sweeping its dirt
it is storm.

The breeze whispers to the lotus:

"What is thy secret?"

"It is myself" says the lotus,

"steal it and I disappear."

The freedom of the wind and the bondage
of the stem

join hands in the dance
of swaying branches.

The jasmine's whispering of love to the sun
is her flowers.

Gods, tired of paradise, envy man.

The tyrant claims freedom to Kill freedom
and yet to Keep it for himself.

Unimpassioned benevolence
insults the taste of the tongue,
only pitying the stomach's need.

The night's loneliness is maintained
by the silent multitude of stars,

My heart today smiles at its past night of tears
like a wet tree glistening in the sun
after rain is over.

Life's errors cry for the merciful beauty
that can modulate their isolation
into a harmony with the whole.

They expect thanks for the banished rest
because their cage is shapely and secure.

In my love I pay my endless debt to thee
for what thou art.

The bottom of the pond, from its dark,
sends up its lyrics in lilies,
and the sun says, they are good.

Your calumny against the great is impious,
it hurts yourself;
against the small it is mean,
for it hurts the victim.

The muscle that has a doubt of its wisdom
throttles the voice that would cry.

'Mother with her ancient trees
points to the sky in endless wonder.

My self's burden is lightened
when I laugh at myself.

The weak can be terrible
because he furiously tries to appear strong.

Realism boasts of its burden of sands
and forgets its loss in the current.

I decorate with futile fancies my idle moments
and see them float away in the air
like derelict clouds with their cargo of colours
drifting from somewhere to no destination.

The Devil's wares are expensive,
God's gifts are without price.

He owns the world who knows its law,
he who feels its truth loves it.

Forests, the clouds of earth,
hold up to the sky their silence,
and clouds from above come down
in resonant showers.

The darkness of night, like pain,
is dumb,
and darkness of dawn, like peace
is silent.

Pride engraves his feathers in stores,
love hides them in flowers.

The obsequious brush curtains truth
in deference to the canvas which is narrow.

The hill in its longing for the far away sky
wishes to be like the cloud
with its endless wage of seeking.

To justify their own spilling of ink
they spell the day as night.

Profit laughs at goodness
when the good is profitable.

It is easy to make faces at the sun;
he is exposed by his own light.

History slowly smothers its truth
but hastily struggles to revive it
in the terrible penance of pain.

Beauty Beauty knows to say, "Enough,"
barbarism clamours for still more.

God loves to see in me not his servant
but himself who serves all.

The morning lamp on the lamp post
mockingly challenges the sun
with the light it has borrowed from him.

I am able to love my God
because he gives me freedom to deny him.

Wealth is the burden of bigness,
wellfare the fullness of being.

Between the shores of me and thee
there is the loud ocean, my own surging self,
which I long to cross.

The right to possess foolishly boasts
of its right to enjoy.

The rose is a great deal more
than a blushing apology for its thorn.

To carry the burden of the instrument,
count the cost of its material,
and never to know that it is for music,
is the tragedy of life's deafness.

The mountain fire keeps hidden
the memory of its struggle with the storm
murmuring in its rustling boughs
a hymn of peace.

God honoured me with his fight
when I was rebellious;
he ignored me when I was languid,

The man proud of his sect
thinks that he has the sea
ladled into his private pond.

~~Diminished~~ Life sends up in blades of grain
its silent hymn of praise to the unnamed
Light.

True end is not in the reaching ^{to} the limit
but in a completion which is limitless.

Let thy touch thrill my life's strings
and make the music thine and mine.

The inner world rounded in my life,
like a fruit matured in sun and shower,
in joy and sorrow,
will drop into the darkness of the original soil
for some further course of creation.

Form is in Matter, rhythm in Force,
meaning in the Person.

There are seekers of wisdom and seekers
of wealth,
but I seek thy company
so that I may sing.

Like the tree its leaves, I scatter my speech
on the dust.
Let my words unuttered flower in thy silence.

My faith in truth, my vision of the perfect,
help thee, Master, in thy creation.

ମିଳେନାହିଁ ଯାହା ଯାହା ମୋର ମନେ ଅଛି ତାହା ମୋର
ମନେ ମନେ ଯାହା ଯାହା ମୋର ମନେ ଅଛି ।
ମୋର ମନେ ଯାହା ଯାହା ମୋର ମନେ ଅଛି
ମୋର ମନେ ଯାହା ଯାହା ମୋର ମନେ ଅଛି ॥

The shade of my tree is for passers by,
its fruit for the one for whom I wait.

ମୋର ଶାଦ୍ରେ ଯାହା ଯାହା ମୋର ଶାଦ୍ରେ
ମୋର ଫଳ ଯାହା ଯାହା ମୋର ଫଳ ।
ମୋର ଫଳ ଯାହା ଯାହା ମୋର ଫଳ
ମୋର ଫଳ ଯାହା ଯାହା ମୋର ଫଳ ॥

The fire restrained in the tree fashions flowers.
Released from bonds, the shameless flame
dies in barren ashes.

ମୋର ଫୁଲ-ଫୁଲ ଯାହା ଯାହା
ମୋର ଫୁଲ ଯାହା ଯାହା ଯାହା ଯାହା ॥

The sea smites his own barren breast
because he has no flowers to offer to the moon.

ମୋର ଯାହା ଯାହା ଯାହା ଯାହା ଯାହା
ମୋର ଯାହା ଯାହା ଯାହା ଯାହା ଯାହା ।
To the blind pen the hand that writes is unreal,
its writing unmeaning.

ମନୁଷ୍ୟ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ।
ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ।

Too ready to blame the bad,
too reluctant to praise the good.

ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ
ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ,
ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ

ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ॥

The sky sets no snare to capture the moon
it is his own freedom which binds him.

ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ
ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ॥

The light that fills the sky
seeks its limit in a dewdrop on the grass.

ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ
ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ?

The razor blade is proud of its keenness
when it sneers at the sun.

~ ~

All the delights that I have felt
in life's fruits and flowers
let me offer to thee
at the end of the feast
in a perfect unity of love.

Some have thought deep
and explored the meaning of thy truth,
and they are great;
I have listened to catch the music of thy play
and I am glad.

The lotus offers its beauty to the heaven,
the grass its service to the earth.

The sun's Kiss mellowes the miserliness
of the green fruit clinging to its stem
into an utter surrender.

Mistakes live in the neighbourhood of truth
and therefore delude us.

Day with its glare of curiosity
makes the stars disappear.

The cloud laughed at the rainbow
saying that it was an upstart
gandy in its emptiness.

The rainbow calmly answered,
"I am as inevitable as the sun himself!"

Let me not grope in vain in the dark
but keep my mind still in the faith
that the day will break
and truth will appear in the majesty
of its simplicity.

My mind has its true union with thee,
O sky,
at the window which is mine own,
and not in the open
where thou hast thy sole Kingdom.

Vacancy in my life's flute
waits for its music
like the primal darkness
before the stars came out.

Emancipation from the bondage of the soil
is no freedom ^{for} ~~from~~ the tree.

The tapestry of life's story is woven
by the joining and breaking of the threads
of life's ties.

Those thoughts of mine that soar
free in the air
come to perch upon my songs.

My soul tonight loses itself
in the silent heart of a tree
standing alone among the whispers
of immensity.

Pearl shells cast up by the sea
on death's barren beach —

a m. o ' of creative life.

My life has its play of colours through thwarted hopes
and gains incomplete
like the reed that has its music through its gaps.

Let not my thanks to thee rob my silence
of its fuller homage.

Life's aspiration comes in the guise of a child.

The fruit that I have gained for ever
is that which has been accepted by love.

In my life's garden my wealth has been
of shadows and lights
that are never gathered and stored.

Light is young, the ancient light,
shadows are of the moment,
they are born old.

My songs are to sing that I have loved thy singing.

Men form constellations with stars that are their
own stories ~~awaiting~~
grown from the fiery mist of their passions,
power and dreams,
eddying into living spheres.

ଏକ ଏକ ସ୍ୱୟନ୍ତ୍ର ନାହିଁ ଅବନୟ,
ମୁହଁ ଦେଖା ଦିଲେ ତା' ଶରୀର ଆବୟ ॥

The one without second is emptiness,
~~the~~ the other one makes it true.

ଅଭେଦରେ ଯାତ୍ରା ଯଦି ଶକ୍ତି ଆଡ଼େ ଡାକେ,
ଅଭେଦ ଆଡ଼ିତେ ଯାତ୍ରା ଭେଦହୀନ ହେବ ।

Try to break the difference and it is multiplied.
By acknowledging it unity is gained.

ହୁଅନ୍ତୁ ସ୍ୱର୍ଗେ ଏକ, ପ୍ରାଣସ୍ୱର୍ଗ ନାନା,
ନିବନ୍ତ ସଞ୍ଚିତେ ହେବ ସ୍ୱର୍ଗ ଏକଧାନ ।

The spirit of death is one, the spirit of life
is many.

When God is dead religion becomes one.

ଐଶ୍ଵର୍ୟ ଏକୋଟି ଯେମିତି ଏକୋଟି ହୁଏ,
ଆଲୋକ ଏକୋଟି ଯେମିତି ନାନାଦିବ ହୁଏ ॥

Darkness smotheres the one into uniformity.
Light reveals the one in its multifariousness.

ହୁଏ ନିଶିବାର ଯେଉଁ ସ୍ଥାନ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ରହେ
ସେହି ସ୍ଥାନ କାନ୍ଦେ ଯେଉଁ, ଆସନ୍ତୁ ନାହିଁ ନାହିଁ ॥

Let him take note of ^{the} those
who can see the flower as a whole

ସୁନ୍ଦର ସାହିତ୍ୟଲୋକେ ଯେତେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ।
ସମ ଗଲେ, ସାମାନ୍ୟ ବିଶେଷ ସାବଧାନ ହୁଏ ॥

If you kick the dust it troubles the air,
sprinkling of water helps you best.

ଜାଣି ସଫାକରି ଯାଏ ଗିରିର ଉନ୍ମତ
ଜାଣି ଶୁଖିବେ ଯାଏ ଯେତେ କୋଇଳା ॥

ଜାଣିଲେ ଶୁଦ୍ଧି ଯାଏ ଯେତେ ଶାନ୍ତି ଯାଏ,
ଜାଣିଲେ ଯେ ବାସିତା ଯାଏ ଅଶ୍ରୁ ଯାଏ ॥

ଯାଏ ଯେତେ ଶାନ୍ତି ଯାଏ ଯେତେ ଶାନ୍ତି ଯାଏ,
ଯାଏ ଯେତେ ଶାନ୍ତି ଯାଏ, ଯାଏ ଯାଏ ॥

ହୁଏ କାଳ ଯାଏ ଯେତେ ଶାନ୍ତି ଯାଏ,
ହୁଏ ଶାନ୍ତି ଯାଏ ଯାଏ ଯାଏ ଯାଏ ॥

କାଳ ଯାଏ ଯାଏ, ଏହି ଶାନ୍ତି ଯାଏ ।
କାଳ ଯାଏ ଯାଏ ଯାଏ ଯାଏ ଯାଏ ॥

একসঙ্গে কর্তৃক দেখা গাঢ়মতি মনে,
মিস্ত্রী গুণের দেখা মিস্ত্রী গুণের ॥

প্রাণের মৃত্যুর দ্বারা মৃত্যু করে দান,
প্রাণ দিয়া লাভ করে পাত্র মৃত্যুর ॥

এম দেখা নাই মেঘা বহু কিছু লোভ,
মহু হুমে গলে মৃত্যু কাঁচালাহু বোঁতা ॥

মহলে পাত্রের দেখা মনে গাঢ়মতি দান,
গাঢ়মতি পাত্রের দেখা মনে গাঢ়মতি ॥

গাঢ়মতি গাঢ়মতি দেখা মনে গাঢ়মতি
নিজের নিজের কাছে নত করে গাঢ়মতি ॥

প্রাণের দেখা মনে গাঢ়মতি দেখা মনে
প্রাণ দ্বারা গাঢ়মতি দেখা মনে গাঢ়মতি ॥

দুঃখের দেখা মনে প্রাণ করে নিবোধন
গাঢ়মতি গাঢ়মতি দেখা মনে গাঢ়মতি ॥

অমৃত দেখা মনে, গাঢ়মতি দেখা মনে,
মৃত্যু গাঢ়মতি দেখা মনে গাঢ়মতি ॥

